

Sygn. akt IV Ua 24/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Rybniku IV Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Maria Olszowska

Sędziowie: ./.

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 09 grudnia 2021r. w Rybniku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy **A. D.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji ubezpieczonej A. D.

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 sierpnia 2021 r. sygn. akt V U 55/18

uchyla zaskarżony wyrok w całości, znosi postępowanie w sprawie od 15 lipca 2019 roku i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku V Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sędzia Maria Olszowska

Sygn. akt IV Ua 24/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 stycznia 2018 roku, znak (...) - (...), nr (...) odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017r. do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r., od 9.10.2017r. do 14.01.2018r. oraz zasiłku opiekuńczego za okresy od 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r., i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okresy od 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017r. do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r. oraz zasiłku opiekuńczego za okresy od 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r., i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r. wraz z odsetkami w łącznej kwocie 53 418,02.

W uzasadnieniu organ wskazał, że w decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku stwierdzono, że A. D. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowego oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 26.10.2016r. ZUS podkreślił, iż w związku z tym, że niezdolności ubezpieczonej do pracy z powodu choroby oraz konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem powstały w okresie nie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, nie ma ona prawa do zasiłku chorobowego ani zasiłku opiekuńczego, a wypłacone zasiłki są świadczeniami nienależnymi i podlegają zwrotowi wraz z odsetkami.

Od decyzji z 19 stycznia 2018 roku ubezpieczona (niereprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) wniosła odwołanie, w którym wskazała, że odwołała się od decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji ZUS z 19 stycznia 2018 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując wcześniejsze twierdzenia. Nadto, ZUS wniósł o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia odwołania A. D. od decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku.

Decyzją z 29 stycznia 2018 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 15.01.2018r. do 25.01.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Decyzją z 7 lutego 2018 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 26.01.2018r. do 14.02.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Od decyzji z 29 stycznia 2018 roku oraz z 7 lutego 2018 roku ubezpieczona (niereprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) złożyła odwołanie w którym ponownie wskazała, że odwołała się od decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji ZUS z 29 stycznia 2018 roku oraz z 7 lutego 2018 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując wcześniejsze twierdzenia.

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd zarządzeniem z 26 kwietnia 2018 roku połączył sprawę o sygn. akt V U 67/18 do wspólnego prowadzenie i rozpoznania ze sprawą o sygn. akt V U 55/18.

Decyzją z 5 marca 2018 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 15.02.2018r. do 28.02.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Od decyzji z 5 marca 2018 roku ubezpieczona (niereprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) złożyła odwołanie w którym ponownie wskazała, że odwołała się od decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji ZUS z 5 marca 2018 roku organ rentowy wniósł o jej oddalenie podtrzymując wcześniejsze twierdzenia.

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd zarządzeniem z 16 maja 2018 roku połączył sprawę o sygn. akt V U 84/18 do wspólnego prowadzenie i rozpoznania ze sprawą o sygn. akt V U 55/18.

Decyzją z 20 marca 2018 roku, znak (...) - (...)KC, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1.03.2018r. do 14.03.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Od decyzji z 20 marca 2018 roku ubezpieczona (niereprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) złożyła odwołanie w którym ponownie wskazała, że odwołała się od decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji ZUS z 20 marca 2018 roku organ rentowy wniósł o jej oddalenie podtrzymując wcześniejsze twierdzenia.

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd zarządzeniem z 27 czerwca 2018 roku połączył sprawę o sygn. akt V U 96/18 do wspólnego prowadzenie i rozpoznania ze sprawą o sygn. akt V U 55/18.

Decyzją z 10 kwietnia 2018 roku, znak (...) - (...)KC, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 15.03.2018r. do 28.03.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Od decyzji z 10 kwietnia 2018 roku ubezpieczona (niereprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) złożyła odwołanie w którym ponownie wskazała, że odwołała się od decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji ZUS z 10 kwietnia 2018 roku organ rentowy wniósł o jej oddalenie podtrzymując wcześniejsze twierdzenia.

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd zarządzeniem z 29 maja 2018 roku połączył sprawę o sygn. akt V U 120/18 do wspólnego prowadzenie i rozpoznania ze sprawą o sygn. akt V U 55/18.

Decyzją z 25 kwietnia 2018 roku, znak (...) - (...)KC, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 29.03.2018r. do 8.04.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Od decyzji z 25 kwietnia 2018 roku ubezpieczona (niereprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) złożyła odwołanie w którym ponownie wskazała, że odwołała się od decyzji ZUS z 22 grudnia 2017 roku.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji ZUS z 25 kwietnia 2018 roku organ rentowy wniósł o jej oddalenie podtrzymując wcześniejsze twierdzenia.

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd zarządzeniem z 8 czerwca 2018 roku połączył sprawę o sygn. akt V U 123/18 do wspólnego prowadzenie i rozpoznania ze sprawą o sygn. akt V U 55/18.

Decyzją z 14 czerwca 2019 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zmienił decyzję z 19 stycznia 2018 roku w ten sposób, że zobowiązał ubezpieczoną A. D. do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okresy od 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017r. do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r. oraz zasiłku opiekuńczego za okresy od 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r. i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r. wraz z odsetkami naliczonymi od dnia następującego po dniu doręczenia pierwszej decyzji tj. od 24.01.2018r. do dnia uregulowania całej należności. ZUS wskazał, że w pozostałym zakresie decyzja z 19 stycznia 2018 roku pozostaje bez zmian.

Od decyzji z 14 czerwca 2019 roku ubezpieczona (reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika) złożyła odwołanie w którym wskazała, że 28 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wydał wyrok w którym zmienił decyzję ZUS z 22 grudnia 2017 roku w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczona A. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu chorobowemu od 26 października 2016 roku. Ubezpieczona dodała, że od ww. wyroku organ rentowy złożył apelację.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji ZUS z 14 czerwca 2019 roku organ rentowy wniósł o jej oddalenie.

Na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd zarządzeniem z 14 sierpnia 2019 roku połączył sprawę o sygn. akt V U 194/19 do wspólnego prowadzenie i rozpoznania ze sprawą o sygn. akt V U 55/18.

Wyrokiem z dnia 30.08.2021r. Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił odwołania.

Sąd Rejonowy ustalił, że od 1 kwietnia 2006 roku ubezpieczona A. D. (dawniej S.) prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą - Firmę (...) w R..

Ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby m.in. w okresach: od 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017 do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r., od 9.10.2017r. do 14.01.2018r., od 15.01.2018r. do 25.01.2018r., od 26.01.2018r. do 14.02.2018r., 15.02.2018r. do 28.02.2018r., od 1.03.2018r. do 14.03.2018r., od 15.03.2018r. do 28.03.2018r., od 29.03.2018r. do 8.04.2018r.

Ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem w okresach od: 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r. i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r.

Za okresy od: 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017r. do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r. wypłacono ubezpieczonej zasiłek chorobowy.

Za okresy od 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r. i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r. wypłacono ubezpieczonej zasiłek opiekuńczy.

Decyzją z dnia 22 grudnia 2017 roku nr 687, znak (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że ubezpieczona A. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega od 26 października 2016 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że od 2016 roku rzeczywistym celem ubezpieczonej nie było prowadzenia w sposób zorganizowany, ciągły, zarobkowy działalności gospodarczej lecz wyłącznie uwiarygodnienie pozorów jej wykonywania w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, co stanowiło nadużycie prawa.

Od decyzji z 22 grudnia 2017 roku ubezpieczona złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku.

Decyzją z 19 stycznia 2018 roku, znak (...) - (...), znak (...) odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017r. do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r., od 9.10.2017r. do 14.01.2018r. oraz zasiłku opiekuńczego za okresy od 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r., i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej oraz zobowiązał ją do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okresy od 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017r. do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r. oraz zasiłku opiekuńczego za okresy od 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r., i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r. wraz z odsetkami w łącznej kwocie 53 418,02.

Decyzją z 29 stycznia 2018 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 15.01.2018r. do 25.01.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Decyzją z 7 lutego 2018 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 26.01.2018r. do 14.02.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Decyzją z 5 marca 2018 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 15.02.2018r. do 28.02.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Decyzją z 20 marca 2018 roku, znak (...) - (...)KC, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1.03.2018r. do 14.03.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku

Decyzją z 10 kwietnia 2018 roku, znak (...) - (...)KC, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 15.03.2018r. do 28.03.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Decyzją z 25 kwietnia 2018 roku, znak (...) - (...)KC, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 29.03.2018r. do 8.04.2018r. z przyczyn podanych w uzasadnieniu decyzji z 19 stycznia 2018 roku.

Decyzją z 14 czerwca 2019 roku, znak (...) - (...), nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zmienił decyzję z 19 stycznia 2018 roku w ten sposób, że zobowiązała ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za okresy od 28.12.2016r. do 6.04.2017r., od 9.05.2017r. do 16.05.2017r., od 23.05.2017r. do 4.08.2017r. oraz zasiłku opiekuńczego za okresy od 7.04.2017r. do 8.05.2017r., od 17.05.2017r. do 22.05.2017r. i od 19.09.2017r. do 22.09.2017r. wraz z odsetkami naliczonymi od dnia następującego po dniu doręczenia pierwszej decyzji tj. od 24.01.2018r. do dnia uregulowania całej należności. ZUS wskazał, że w pozostałym zakresie decyzja z 19 stycznia 2018 roku pozostaje bez zmian.

Wyrokiem z 28 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku, sygn. akt IX U 445/18, zmienił decyzję ZUS z 22 grudnia 2017 roku w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczona A. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu chorobowemu od 26 października 2016 roku.

Na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z 28 listopada 2018 roku, Sąd Apelacyjny w Katowicach wydał 23 lutego 2021 roku wyrok w którym zmienił zaskarżony wyrok w całości i oddalił odwołanie.

Stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci ww. dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały, a które wspólnie tworzyły spójny i logiczny obraz przedstawiający stan faktyczny sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, że odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie, gdyż w niniejszej sprawie Sąd był związany prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 311/19, w którym przesądzone iż ubezpieczonej od 26 października 2016 r. nie przysługiwał tytuł do podlegania przez nią obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Tym samym odmowa skarżącej prawa do zasiłku chorobowego i opiekuńczego oraz zobowiązanie do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego i opiekuńczego było w pełni słuszne.

Sąd Rejonowy ustalił, że istotnym było, czy odwołująca w istocie prowadziła działalność gospodarczą, a tym samym czy posiadała tytuł do podlegania przez nią obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Dopiero w przypadku pozytywnego ustalenia przedmiotowej kwestii ustalić należało okresy prawa do zasiłku chorobowego oraz opiekuńczego. Sąd Rejonowy podkreślił, iż okoliczność prowadzenia przez skarżącą pozarolniczej działalności gospodarczej była przedmiotem rozpoznania przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn. akt III AUa 311/19, w której tą kwestię rozstrzygnięto na niekorzyść ubezpieczonej. W myśl art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Z prawomocnością orzeczenia sądowego (zarówno w ujęciu materialnym, jak i formalnym) związana jest powaga rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), przy czym jest to konstrukcja prawna odmienna - choć ściśle powiązana - z regulacją art. 365 § 1 k.p.c. Wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami.

W ocenie Sądu Rejonowego chociaż powagą rzeczy osądzonej objęta jest w zasadzie jedynie sentencja wyroku, a nie jego uzasadnienie, to jednocześnie w orzecznictwie trafnie zwraca się uwagę, że powaga rzeczy osądzonej rozciąga

się również na motywy wyroku w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne dla wyjaśnienia jego zakresu (tak np. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 1415/00, LEX nr 53284 oraz z dnia 29 marca 2006 r., II PK 163/05, OSNP 2007 nr 5-6, poz. 71). W szczególności, powagą rzeczy osądzonej mogą być objęte ustalenia faktyczne w takim zakresie, w jakim indywidualizują one sentencję jako rozstrzygnięcie o przedmiocie sporu i w jakim określają one istotę danego stosunku prawnego. Chodzi jednak tylko o elementy uzasadnienia dotyczące rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, w których sąd wypowiada się w sposób stanowczy, autorytarny o żądaniu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2004 r., V CK 528/03, LEX nr 188496 oraz z dnia 21 września 2005 r., V CK 139/05, LEX nr 186929). Tak zwanej prekluzji ulega więc tylko ten materiał procesowy, który dotyczy podstawy faktycznej w zakresie hipotezy normy materialnoprawnej zastosowanej przez sąd, natomiast twierdzenia i dowody dotyczące innej podstawy prawnej są dla konkretnej sprawy obojętne (uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 97/02, OSNC 2003 Nr 12, poz. 160).

Mając to na uwadze, Sąd Rejonowy stwierdził, że pomiędzy stronami niniejszego procesu (który dotyczy prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 28 grudnia 2016 r. oraz prawa do zasiłku opiekuńczego za okresy od 7 kwietnia 2017 r.) został już rozstrzygnięty spór w zakresie kwestii prejudycjalnej dla tego postępowania. Przedmiotem wcześniejszego postępowania między tymi samymi stronami była ocena, czy odwołująca w okresie od 26 października 2016 r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym, wypadkowym i dobrowolnym ubezpieczeniom chorobowemu. Sprawa ta została ostatecznie rozstrzygnięta przez Sąd Apelacyjny w Katowicach prawomocnym wyrokiem z dnia 23 lutego 2021 r., III AUa 311/19, którym oddalono odwołanie od decyzji organu rentowego ustalającej, iż odwołująca się od 26 października 2016 r. nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Prawomocność zapadłego w tej sprawie orzeczenia ma ten skutek w obecnym postępowaniu, że obowiązkiem Sądu jest respektowanie tych okoliczności faktycznych ustalonych w sposób stanowczy we wcześniejszej sprawie, które określały istotę sporu i uzasadniały oddalenie zgłoszonego w niej roszczenia. Inaczej rzecz ujmując, w rozpoznawanej sprawie należało ocenić, jakie były istotne ustalenia i oceny prawne, które spowodowały oddalenie odwołania ubezpieczonego w poprzedniej sprawie między stronami, przyjmując związaną nimi w rozpoznawanej sprawie i dokonać ich kwalifikacji z punktu widzenia prawa odwołującego się do zasiłków chorobowych za sporne okresy. Tym samym Sąd Rejonowy, w niniejszej sprawie, nie był uprawniony do badania kwestii dotyczącej podlegania przez odwołującą obowiązkowym oraz dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym.

W ocenie Sądu Rejonowego związaną z tą sprawą przesydaną wcześniej kwestią czyniło niedopuszczalnym prowadzenie postępowania dowodowego na te okoliczności. Wobec zatem przesądzenia, iż odwołująca w okresie od 26 października 2016 r. nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, należało przyjąć iż zgodnie z art. 6 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r., poz. 159 j.t. ze zm.) niezdolności ubezpieczonej do pracy powstały w okresie w którym nie posiadała pracowniczego tytułu do ubezpieczenia, gdyż nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o SUS.

Zdaniem Sądu Rejonowego, skoro niezdolności ubezpieczonej do pracy powstały w okresach, w których nie podlegała ona dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, na podstawie wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 kpc, Sąd oddalił odwołania od zaskarżonych decyzji.

Sąd Rejonowy podzielił ugruntowane stanowisko doktryny zgodnie z którym skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, mającym realizować funkcje publicznoprawne. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie. Skarga kasacyjna nie jest kolejnym środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego

postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Konstytucja RP w art. 176 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie, a ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami.

Dodatkowo, Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie głównej o sygn. akt V U 55/18 (do której na podstawie art. 219 k.p.c. połączono pozostałe sprawy do rozpoznania) ubezpieczona występowała samodzielnie, bez pełnomocnika. Zgodnie z art. 133 § 1 k.p.c. Jeżeli stroną jest osoba fizyczna, doręczenia dokonuje się jej osobiście. Zatem, w niniejszej sprawie Sąd kierował korespondencję na podany w treści odwołania adres ubezpieczonej. Odnosząc się do zarzutu skarżącej, odnośnie okoliczności, iż ubezpieczonej nie zostało doręczone pismo z informacją dotyczącą m.in. możliwości zajęcia ostatecznego stanowiska w sprawie z uwagi na mającą mieć miejsce zmianę jej miejsce zamieszkania w toku postępowania, Sąd Rejonowy wskazał, iż nie otrzymał informacji o takiej zmianie, a w świetle art. 136 § 1 i § 2 zd. 1 k.p.c. strony i ich przedstawiciele mają obowiązek zawiadamiać sąd o każdej zmianie swego zamieszkania. W razie zaniedbania tego obowiązku pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego z 30.08.2021r. wniosła ubezpieczona, zaskarżając go w całości, zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1) art. 1 ust. 1, 6 ust. 1, art. 32 ust. 1 pkt. 2, art. 66 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w związku z art. 6 ust. 1 pkt. 5, art. 68 w zw. z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie prowadzące do oddalenia odwołań A. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 22 grudnia 2017 roku (sygn. 01.1340000/ (...)- (...)), od decyzji z dnia 29 stycznia 2018 roku (sygn. 340000/603/2018 - (...)), od decyzji z dnia 7 lutego 2018 roku (sygn. 340000/603/2018 - (...)), od decyzji z dnia 5 marca 2018 roku (sygn. 340000/603/2018 - (...))KC), od decyzji z dnia 20 marca 2018r.

(sygn. 340000/603/2018 - (...))KC), od decyzji z dnia	10 kwietnia 2018 roku (sygn.
(...) - (...))KC), od decyzji z dnia	25 kwietnia 2018 roku (sygn.
(...) - (...))KC), od decyzji z dnia (...) - (...)).	14 czerwca 2019 roku (sygn.

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, a to:

1) art. 133 par. 3 kpc poprzez jego niezastosowanie polegające na doręczeniu odwołującej pisma z dnia 25 czerwca 2021r. oraz pisma z dnia 31 sierpnia 2021. z pominięciem profesjonalnego pełnomocnika ustanowionego przez odwołującą A. D..

Apelująca wniosła o:

1) zawieszenie niniejszego postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej wniesionej przez odwołującą od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23.02.2021r. (sygn.. 111 AUa 311/19),

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzających go decyzji organu rentowego oraz ustalenie, iż odwołującej A. D. w spornych okresach przysługiwało prawo do zasiłku chorobowego oraz zasiłku opiekuńczego;
- 2) zasądzenie od ZUS na rzecz odwołującej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Organ rentowy nie złożył odpowiedzi na apelację.

Rozpoznając apelację ubezpieczonej Sąd Okręgowy w Rybniku zważył, co następuje:

Apelacja doprowadziła do wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym, wobec stwierdzenia zaistnienia w sprawie nieważności postępowania jako bezwzględnej przesłanki odwoławczej. Zgodnie z art. 378 par. 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Nieważność postępowania, stosownie do art.379 pkt.5 k.p.c., zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Przepis art.386 par. 2 k.p.c. stanowiący, iż w razie stwierdzenia nieważności postępowania sąd drugiej instancji uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, nie dokonuje rozróżnienia między przyczynami nieważności. Bez względu zatem na rodzaj przyczyny uzasadniającej stwierdzenie nieważności postępowania konieczne jest zniesienie postępowania, które toczyło się przed sądem pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania. Jak wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego - pojęcie pozbawienia strony możliwości obrony swych praw obejmuje sytuacje, w których z powodu naruszenia przepisów postępowania przez sąd - strona, wbrew swej woli, została faktycznie pozbawiona możliwości działania w postępowaniu lub jego istotnej części, jeżeli skutków tego uchybienia nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji. O pozbawieniu możliwości obrony praw można mówić wówczas, gdy stronie uniemożliwiono działanie w procesie osobiście bądź za pośrednictwem pełnomocnika, przedstawiciela ustawowego lub kuratora. Nieważność postępowania z tego powodu następuje, gdy strona została pozbawiona uprawnień procesowych wskutek wadliwego postępowania sądu, a nie wtedy, gdy na skutek własnego działania z uprawnień tych nie skorzystała, nie biorąc udziału w rozprawie, o której terminie została prawidłowo zawiadomiona (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, LEX nr 603162; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2009 r., III UK 16/09, LEX nr 518055). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007 r. (II CSK 339/07, LEX nr 485859), pozbawienie strony możliwości obrony należy oceniać przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy.

W połączonej do wspólnego rozpoznania sprawie o sygn. V U 194/19 z odwołania ubezpieczonej przeciwko (...) Oddział w R. zostało dołączone pełnomocnictwo o treści jak k.7 akt V U 194/19.

Odwołanie wraz z pełnomocnictwem wpłynęło do organu rentowego 15.07.2019r.

Zatem od daty złożenia pełnomocnictwa, korespondencja w sprawie winna być kierowana do pełnomocnika ubezpieczonej, gdy tymczasem w przedmiotowej sprawie pełnomocnik ubezpieczonej był poinformowany jedynie o połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania. Pozostałą korespondencję, w tym pisma z 25.06.2021r, 31.08.2021r. Sąd błędnie kierował do ubezpieczonej, z pominięciem profesjonalnego pełnomocnika, co słusznie zarzucono w apelacji. Z tych przyczyn ubezpieczona została pozbawiona możliwości obrony swych praw.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że przedmiotowy wyrok wydany został w warunkach nieważności postępowania.

Z tej przyczyny konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku, zniesienie postępowania w zakresie objętym nieważnością i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, w oparciu o przepis art.386 par.2 kpc.

Z naprowadzonych wyżej przyczyn bezprzedmiotowym stało się odnoszenie do pozostałych zarzutów i wniosków apelacji.

Sędzia Maria Olszowska